C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-1250/24 Judecătoria Edineț sediul Briceni
Nr.PIGD 1-24020395-03-21rji-20092024 Judecător Aurelia Andronache

D E C I Z I E
În numele Legii

29 ianuarie 2025 municipiul Bălți

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord
În completul compus din:
Preşedintele şedinţei de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Ludmila Iarmaliuc, Ecaterina Arseni

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 29.07.2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Arămescu Ivan** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

La data de 24 ianuarie 2024 în Judecătoria Edineț, sediul Briceni a fost înregistrată plângerea condamnatului Arămescu Ivan împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

În motivarea plângerii condamnatul a invocat că, s-a deținut în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada 23.03.2023 - 05.01.2024, în condiții inumane, și anume: supraaglomerare, nu se respectă norma spațiului locativ de 4 m2; celule populată cu diferite insecte, mucegai pe pereți; asistența medicală necalitativă și lipsa

medicamentelor; deconectarea pe parcursul zilei a energiei electrice și a apei; lipsa încălzirii în baie; rata de alimentare nu corespunde normelor stabilite.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 29 iulie 2024, a fost admisă plângerea condamnatului Arămescu Ivan împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

S-a constat faptul că, Arămescu Ivan a fost deținut în perioada 23 martie 2023 - 05 ianuarie 2024 în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total 288 (două sute optzeci și opt) zile, în calitate de condamnat.

În condițiile art. 473^4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa lui Arămescu Ivan cu 29 (douăzeci și nouă) zile pentru 288 (două sute optzeci și opt) zile, în care acesta s-a aflat în detenție, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, cu calculare a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Arămescu Ivan, născut la *****, prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul central din 05.04.2021, cu închisoare pe un termen de 10 (zece) ani, s-a redus cu 29 (douăzeci și nouă) zile.

S-a obligat administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheieri.

Încheierea în cauză a fost contestată cu recurs de către Administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, solicitându-se admiterea recursului, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanța, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată plângerea înaintată de condamnatul Arămescu Ivan împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

În susținerea solicitărilor din recurs s-a indicat, că încheierea contestată este neîntemeiată şi pasibilă casării deoarece în Raportul de evaluare a condițiilor de detenție, prezentat în cadrul şedinţei de judecată, au fost prezentate probele, inclusiv şi fototabele, care cu certitudine dovedesc, că în Penitenciarul nr.2 Lipcani condamnatului Arămescu Ivan i-au fost acordate condițiile minime necesare de detenție. Și anume: - a fost deținut în celula bine iluminată şi ventilată; - temperatura aerului în perioada de încălzire se păstrează la un nivel nu mai mic de 18°C; - veceul se află în încăperea separată, şi corespunde normelor de igienă şi intimitate; -condamnatului a fost acordat dreptul la deplasarea liberă pe teritoriul penitenciarului de la deșteptare până la stingere (6.00-22.00), în limitele stabilite

de administrația penitenciarului. El a avut acces liber în timpul zilei la terenurile sportive, biblioteca, ateliere de muncă, birourile de studii, biserica, grădina, zonele de recreație; -spălarea hainelor se efectuează prin intermediul spălătoriei penitenciarului, care este dotată cu 4 mașini de spălat de tip automat; -în curtea sectorului este amenajat locul special pentru uscarea hainelor; - fumatul în încăperile de locuit este interzis, în curtea sectorului este amenajat locul special pentru fumat; -deratizarea şi dezinsectizare încăperilor penitenciarului se efectuează trimestrial de agent economic special conform contractului încheiat; - asistența medicală se acordă în regim non-stop; - alimentația corespunde standardelor stabilite.

Notează, că standardele CPT prevăd norma de spațiu de locuit pentru per persoană într-o celula cu mai multe ocupații 4 m, însă CPT nu susține în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de la minimul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratare inumană şi degradantă a deținutului, atât timp cât se pot găsi şi alţi factori de atenuare, cum ar fi, în special, faptul că deținuții sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în flecare zi în afară celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activități). Criteriul poate fi apreciat prin prisma condițiilor de detenție ca fiind un tratament inuman şi degradant, în cazul în care celulele sunt extrem de supraaglomerate sau, că în majoritatea cazurilor, combină o serie de elemente negative, cum ar fi: insuficienţa numărului de paturi pentru toţi deţinuţii; igiena precară; infectarea cu paraziţi; ventilaţia, încalzirea sau lumina insuficientă; lipsa salubrizării în celule şi, în consecinţă, utilizarea de găleţi sau sticle pentru nevoile naturii. Examinarea criteriului ,, spaţiu acordat fiecărui deţinut" prin prisma art.3 CEDO, urmează a fi efectuat cumulativ cu alţi factori, care contribuie aprecierea detenţie ca fiind inumană şi degradantă sau infirmarea acestui fapt.

Conclude, că în perioada deținerii condamnatului Arămescu Ivan în Penitenciarul nr.2 Lipcani, toate standardele minime de înreţinere a condamnaţilor au fost respectate, şi judecătorul de instrucție neîntemeiat a ajuns la concluzie că în perioada sus indicată condamnatul Arămescu Ivan a fost deținut în condiiţiile de detenţie inumane şi degrdante.

Potrivit art.447 alin.(1) Cod de procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces*, alin.(2) stipulând, că *instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei*.

Referințe pe caz depuse n-au fost.

Verificând argumentele invocate în recurs, verificând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat de către Administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, urmează a fi admis din alte motive, cu casarea încheierii instanței de fond, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri reieșind din următoarele considerente.

Conform art.448 alin.(1) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs*.

Conform art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanţa admite recursul, casând hotărârea, parţial sau integral, rejudecă cazul cu adoptarea unei noi hotărâri*.

În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal se va referi la unele prevederi legale ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal și anume.

Potrivit art.469 alin.(1) pct.17^1) Cod de procedură penală, *la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților*.

Potrivit art.473^2 alin.(3) Cod de procedură penală, *condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei*.

Potrivit art.473^2 alin.(5) Cod de procedură penală, *plângerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatuluise depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie*.

Potrivit art.473^3 alin.(2) Cod de procedură penală, *sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituţiei penitenciare*.

Potrivit art.473^4 alin.(4), (5) Cod de procedură penală, *în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3) instanţa de judecată dispune*

reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat. În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

Din materialele cauzei, prin Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 05 aprilie 2021, Arămescu Ivan a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. c), e), f), art. 287 alin. (3), art. 349 alin. (1) Cod penal, și prin prisma art. 84 alin. (1) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 08 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În conformitate cu art. 84 alin. (4) Cod penal s-a adăugat parțial la pedeapsa stabilită, partea neexecutată a pedepsei stabilită prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2019 și s-a stabilit pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 10 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a substanțelor chimice și farmaceutice pe un termen de 01 an și amenda în mărime de 800 unități convenționale în suma de 40000 lei. Termenul executării pedepsei s-a calculat din 05.04.2021, cu includerea în termenul executării pedepsei timpul aflării acestuia în stare de arest preventiv din 14.05.2019 până la 15.05.2019, din 29.05.2019 până la 10.12.2019 (f.d. 41 - 43).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2021, sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 05 aprilie 2021 a fost menținută fără modificări. Termenul executării pedepsei în privința lui Arămescu Ivan s-a calculat din 29.09.2021, cu includerea în acest termen perioada reținerii și arestul preventiv din 14.05.2019 până la 15.05.2019, din 29.05.2019 până la 10.12.2019, din 05.04.2021 pînă la 29.09.2021 (f.d. 44 - 45).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 16 februarie 2022 s-a dispus inadmisibilitatea recursului ordinar împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2021, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut (f.d. 46 - 47).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 13 decembrie 2021 s-a constatat faptul deținerii condamnatului Arămescu Ivan în condiții inumane și degradante contrare prevederilor art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada pînă la 01.03.2021, fiind redus termenul pedepsei în condițiile art. 473^4 alin. (4) CPP cu 56 zile, iar în privința perioadei rămase de 7 zile s-a acordat în calitate de despăgubire bani în sumă de 350 lei (f.d. 48 - 49).

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 27 mai 2022 s-a constat faptul deținerii condamnatului Arămescu Ivan în condiții inumane și degradante, contrare prevederilor art. 3 CEDO, în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, fiind redus termenul pedepsei cu 410 zile, în condițiile art. 473^4 alin. (4), (6) Cod de procedură penală (f.d. 50 - 51), care a fost menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 09 noiembrie 2022 (f.d. 52 - 53).

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 04 octombrie 2022, s-a inclus condamnatului Arămescu Ivan în termenul executării pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 05 aprilie 2021, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2021, cu închisoare pe un termen de 10 (zece) ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, perioada pedepsei executate, stabilite prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2019 cu închisoare pe un termen de 04 ani 08 luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, începând cu 11.12.2019, până la 05.04.2021 (f.d. 54 - 55).

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 02 mai 2023 s-a constat faptul deținerii condamnatului Arămescu Ivan în condiții inumane și degradante, contrare prevederilor art. 3 CEDO, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, pînă la 23.03.2023, fiind redus termenul pedepsei cu 43 zile, în condițiile art. 473^4 alin. (4) CPP (f.d. 56 - 57), care a fost menținută prin decizia Curții de Apel Bălți 10 octombrie 2023 (f.d. 58 - 59).

Potrivit materialelor cauzei, Arămescu Ivan s-a aflat în detenție: 1) în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioade 12 octombrie 2018 - 07 decembrie 2018, 29 mai 2019 - 17 februarie 2020, 06 iulie 2020 - 21 septembrie 2020, 18 ianuarie 2021 - 01 februarie 2021, 01 martie 2021 - 03 ianuarie 2022; 2) în Penitenciarul nr. 16 Pruncul în perioade 01 august 2022 - 15 august 2022, 05 ianuarie 2024 - 05

februarie 2024; 3) în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioade 17 februarie 2020 - 06 iulie 2020, 21 septembrie 2020 - 18 ianuarie 2021, 01 februarie 2021 - 01 martie 2021, 03 ianuarie 2022 - 01 august 2022, 15 august 2022 - 05 ianuarie 2024, 05 februarie 2024 - 17 aprilie 2024, data întocmirii raportului (f.d. 33 - 40).

Colegiul penal consideră, că instanța de fond corect a ajuns la concluzia că condamnatul Arămescu Ivan a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în Penitenciarul nr.2 Lipcani.

De asemenea, Colegiul penal relevă și faptul, că instanța de fond ținând cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului Arămescu Ivan, întemeiat a utilizat formula de reducere de 1 (una) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție, dar incorect a aplicat la caz rotunjirea termenului constatat ca fiind deținut condamnatul Arămescu Ivan în condiții inumane și degradante *de la 288 la 290 zile*, calculate în condițiile art.473^4alin.(4) Cod de procedură penală și care nu au putut fi reduse separat, instanța de judecată pripit a ajuns la concluzia necesității rotunjirii acestora or, aceasta este o prerogativă a instanței și nu o obligație, iar la caz deoarece condamnatul continuă să se dețină în penitenciar, în privința zilelor rămase care nu au putut fi reduse, Colegiul penal consideră că, instanța urma să dispună ca acestea să fie lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Conform prevederile art.473 alin.(4) Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3) instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

În asemenea circumstanțe, raportând speței prevederile legale nominalizate supra, Colegiul penal constată că în situația în care în urma admiterii plângerii asupra condițiilor de detenție în instituțiile penitenciare, condamnatul nu urmează a fi eliberat, perioada ce nu poate fi redusă urmează a fi lăsată în continuare la termenul de executare a pedepsei, condamnatului rezervându-i-se dreptul de a se adresa ulterior cu o altă plângere.

În acest context, aplicarea rotunjirii în favoarea condamnatului a termenului de pedeapsă constatat fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale urmează a fi implementată în cazul executării integrale a pedepsei cu închisoare de către persoana condamnată.

Astfel, Colegiul penal conclude, că încheierea contestată nu corespunde motivelor expuse în partea descriptivă, relevându-se examinarea cauzei în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt și de drept, în lipsa unei analize complete, în ansamblu și sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, în lipsa unei analize a practicii judiciare a instanțelor naționale de judecată în spețe similare, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucție.

Pe motivele descrise, Colegiul penal reține necesitatea admiterii recursului administrației penitenciarului nr.2 Lipcani în aspectul descris, cu pronunțarea unei noi hotărâri și în argumentarea acestei soluții va menționa următoarele.

Potrivit Raportului nr.2/1176 din 25.04.2024 în baza art.473^3 alin.(2) Cod de procedură penală prezent la materialele cauzei, condamnatul Arămescu Ivan s-a deținut: 1) în Penitenciarul nr.2 Lipcani în perioada 23.03.2023- 05.01.2024, în total 288 zile, la data depunerii raportului (f.d.34-41).

Reieșind din faptul, că condamnatul Arămescu Ivan execută în continuare pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Strășeni sediul Central din 05 aprilie 2021, cu închisoare pe un termen de 10 ani, fiind inoportună aplicarea rotunjirii în favoarea condamnatului a termenului de pedeapsă constatat executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, acest mecanism urmând a fi aplicat în cazul executării integrale a pedepsei cu închisoare de către persoana condamnată, Colegiul penal va reține perioada constatată de deținere a condamnatului în condiții contrare art.3 CEDO în următoarea perioadă în Penitenciarul nr.2 Lipcani: 23.03.2023-27.12.2023, în total 280 zile.

În continuare, Colegiul penal reține prevederile art.473^4 alin.(1) Cod de procedură penală, *la evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părţi, cât şi rapoartelor instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu*.

În conformitate cu prevederile art.473^4 alin.(2) Cod de procedură penală, *la evaluarea condițiilor de detenţie, instanţa de judecată ţine cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale*

respective ale condamnatului sau ale prevenitului, precum şi de perioada în care condamnatul, *a fost deţinut în condiţiile contestate*.

Cu referire la condițiile de detenție, în plângerea depusă condamnatul Arămescu Ivan a indicat că s-a deținut în Penitenciarul nr.2 Lipcani în condiții inumane, și anume: nu se respectă norma spațiului locativ; celule populate cu diferite insecte; apă potabilă de calitate rea; lipsa locului pentru uscarea hainelor pe timp rece. Solicită să fie constatat faptul deținerii în condiții inumane în Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu reducerea pedepsei.

Totodată, administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani a dat răspuns privitor la condițiile de detenție a condamnatului Arămescu Ivan, întocmind raportul conform art.473^2 alin.(2) Cod de procedură penală.

Ce ţine de condiţiile de detenţie contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, Colegiul penal reţine următoarele: condamnatul Arămescu Ivan s-a deținut în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în celule, unde nu a fost respectată norma spațiului locativ, fiind relativ extremă. Totodată, penitenciarul este de tip celulă, ce prevede deținerea permanentă în celulă închisă a deținuților. Faptul că, condamnatul s-a deținut în condiții unde nu se respectă norma spațiului locativ se confirmă și prin Raportul privind vizita preventivă efectuată la data de 31.10.2017 și prin Rapoartele anualele ale Avocatului Poporului pentru anii 2018- 2020, precum și prin raportul privind vizita de monitorizare în Penitenciarul nr.2 Lipcani întru respectarea garanțiilor de bază a deținuților pe durata epidemiei COVID-19 din 07.07.2020. Totodată, se reține că, potrivit raportului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2023, s-a invocat că se menține problema supraaglomerării, inclusiv și în Penitenciarul nr.2 Lipcani.

Potrivit raportului privind vizita preventivă/de monitorizare efectuată la Penitenciarul nr.2 la 19.05.2023, membrii CpPT atrag atenția administrației penitenciarului la soluționarea problemei suprapopulării, și au constatat că, în marea majoritate a celulelor condițiile sunt degradante, condamnații fiind plasați în dormitoarele cu suprafețe mari, supraaglomerate, mobilier învechit, lenjerie de pat uzată şi plapome insalubre, miros neplăcut. Potrivit raportul privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2023 s-a constatat că nu au fost realizate recomandările anterioare, precum suprapopularea, necesitatea de repartizare uniformă a deținuților, pentru asigurarea celor 4 m

conform standardelor CPT. Astfel, la caz se constată că condamnatul s-a deținut în condiții unde nu se respectă norma spațiului locativ.

Așadar, Colegiul penal constată că la stabilirea unei reduceri a pedepsei în perioada deținerii în Penitenciarul nr.2 Lipcani se va ține cont de faptul că, condamnatul Arămescu Ivan s-a deținut în condiții unde nu se respectă norma spațiului locativ; celule populate cu diferite insecte; lipsa sistemului de ventilare; iluminarea celulelor insuficientă, inconvenientele create fiind relativ semnificative.

Ca urmare, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului Arămescu Ivan, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, Colegiul penal consideră necesar oportun și rezonabil de reduce pedeapsa condamnatului, calculându-se de la 1 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ.

De asemenea, instanța de recurs la stabilirea unei reduceri a pedepsei în perioada deținerii în Penitenciarul nr.2 Lipcani va ține cont de faptul că dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Arămescu Ivan pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.2 Lipcani au depășit relativ semnificativ nivelul de suferință inerent detenției, prin faptul deținerii unde nu se respectă norma spațiului locativ, celula populată cu diferite insecte, condițiile care sunt contrare prevederilor art.3 CEDO și suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

În acest context se reține că, Consiliului pentru Prevenirea Torturii, nu susține opina că, o abatere minoră de la minimumul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratarea inumană și degradantă a deținutului atâta timp, cât se pot găsi și alți factori de atenuare, cum ar, fi în special, faptul că, deținuții sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afară celulelor (în 22 ateliere, cursuri sau alte activități). Examinarea criteriului „spațiul acordat fiecărui deținut” prin prisma art. 3 CEDO urmează a fi efectuat cumulativ cu alți factori, care contribuie aprecierea detenției, ca fiind inumană și degradantă sau infirmarea acestui fapt. Totodată, potrivit raportului anual pe anul 2023, membrii CpPT au menționat că conform datelor statistice se menține problema supraaglomerării în P1, P- 9, P-13, P-15, comparativ cu anul 2022, când se atesta surplus de persoane aflate în detenție în P-1, P-2, P-3, P-7, P-11, P-13 și P-15. Cu toate că s-au depus deja în scădere, totuși persistă dificultăți în gestionarea numărului mare de persoane aflate în detenție.

În context, având în vedere distincția normelor procedural penale aplicabile în dependență de calitatea deținutului la momentul deținerii sale, Colegiul reiterează că, Arămescu Ivan s-a aflat în condiții precare de detenție o perioadă de 280 zile în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în calitate de condamnat în perioada 23 martie 2023 până la 27 decembrie 2023, or având în vedere termenul din pedeapsa penală rămas neexecutat, nu este oportun de a rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Astfel, condamnatul Arămescu Ivan pentru perioada totală de 280 în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în care el s-a aflat în detenție în calitate de condamnat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, luând în consideraţie totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității şi echității, instanța consideră necesar, oportun şi rezonabil de a calcula 1 zi de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție.

Prin urmare, termenul pedepsei definitive stabilite lui Arămescu Ivan, prin sentința Judecătoriei Strășeni sediul Central din 05 aprilie 2021 cu închisoare pe un termen de 10 ani, urmează a fi redus cu 28 zile.

Colegiul penal consideră că, reducerea stabilită este una adecvată şi suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt şi pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Reieșind din cele menționate mai sus, instanța de recurs reține prezența temeiurilor pentru admiterea recursului administrației penitenciare din alte motive, casarea încheierii contestate, cu adoptarea unei noi soluții, condamnatului Arămescu Ivan rezervându-i-se dreptul de a se adresa ulterior cu o altă plângere pentru a fi verificate condițiile de detenție în care se deține în continuare în instituția penitenciară.

În conformitate cu art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) şi art.450 alin.(1) Cod de procedură penală, Colegiul penal-,

D E C I D E :

Recursul declarat de către administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 29 iulie 2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatului Arămescu Ivan împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se admite din alte motive, casează încheierea, rejudecă cauza și emite o hotărâre nouă după cum urmează:

Se admite plângerea condamnatului Arămescu Ivan împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Se constată faptul că, Arămescu Ivan a fost deținut în perioada 23.03.2023-29.12.2023, în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total o perioadă de 280 (două sute optzeci) zile, în calitate de condamnat.

În condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, se reduce pedeapsa lui Arămescu Ivan cu 28 (douăzeci și opt) zile, pentru 280 (două sute optzeci) zile, în care acesta s-a aflat în detenție, în Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu calculare a 1 (una) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

Termenul pedepsei stabilit lui Arămescu Ivan sub formă de închisoare de 10 (zece) ani, prin sentința Judecătoriei Strășeni sediul Central din 05.04.2021 se reduce cu 28 (douăzeci și opt) zile.

În privința perioadei rămase, calculate în condițiile art. 473/4 alin. (4) din Codul de procedură penală, care nu pot fi reduse, instanța consideră necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Ghenadie Liulca

Judecătorii: Ludmila Iarmaliuc

Ecaterina Arseni